

Beste natuurvrienden,

het is ons weer gelukt... om tussen al dat regenweer door toch een dag te treffen waarop het droog bleef. Grijs en wat fris maar daar hebben we die dikke jas voor gekocht. En flink wat plassen en modder onderweg maar

daarom vroegen we vorig jaar aan de Sint om een mooi paar botten te brengen. Zo uitgedost stonden op **zondag 12 november** toch weer zo'n **36 NVO-ers** te popelen om de herfstverschijnselen in ons eigenste **Stadsrandbos** te bewonderen.

Het valt misschien op dat deze loactie regelmatig op de kalender verschijnt maar volgens sommigen is het dan ook het meest diverse en daarom ook meest boeiende stuk natuur van Oostende. De eerste stukken die hier werden aangeplant vormen nu een bos(je) van zo'n 25 jaar oud en je merkt dat het steeds meer echte natuur wordt. Ook de paddenstoelen vormen

daarvoor een prima indicator. Steeds meer soorten vinden hun weg naar dit nieuwe bos en we wisten er dan ook zo'n 30-tal soorten te benoemen.

Vanzelfsprekend genieten we in deze tijd van het jaar ook van de verkleurende bomen en struiken. Met een beetje oefening kun je aan de hand van de nu duidelijk aanwezige vruchten en zaden al vlug (bijna) alle soorten benoemen. Als startende natuurliefhebber is dit een afdeling die niet zo frustrerend is als pakweg insecten of... paddenstoelen. In Vlaanderen vind je van die laatste zo'n 5000 soorten en het is dan ook logisch dat je waarneming vaak onbenoemd blijft. Toch zijn er wel wat algemene soorten met heel opvallende kenmerken en die geven de natuurvorsers onder ons de moed om door te gaan. Elk jaar 100 nieuwe soorten leren en hola... na 50 jaar heb je alle zwammen onder de knie. (en dan kun je beginnen aan die 25000 insectensoorten)

We hebben dit jaar vaak wat moeite gehad met het vinden van een geschikte horecazaak voor onze nabespreking. Deze keer dreigde het helemaal fout te lopen maar na wat rondrijden konden we in Vayamundo nog even uitpuffen en napraten. In de namiddag lukte dat in café Ten Stuiver op onze eigenste carpoolparking. Ondanks onze eerste indruk was het er in feite echt goed zitten (daar zal het gezelschap voor veel tussen gezeten hebben) en misschien wel voor herhaling vatbaar.

Metten is weten... en daarbij tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met zekerheid kunnen benoemen. Na 21 (dubbele) activiteiten in 2023 noteerden we reeds **653 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1256 soorten** geworden. Daarvan werden tot nu toe zo'n **1141 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel.

Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's (ondanks het grijze weer). Een selectie daaruit vind je in de 9 extra fotopagina's op het einde van dit verslag. Met dank aan Natacha, Sandra, Marc, Rene en Dirk. En aan Marijke (en Juno) voor het bijhouden van het soortenlijstje en het proper opruimen van het uilenlijkje. (eindresultaat daarvan wordt gepresenteerd tijdens het jaaroverzicht)

Bij het zien van deze **Hazenpootjes** (links jong, rechts volgroeid) begrijp je meteen waarom je in de herfst nogal wat (natuur)fotografen languit op de kille vochtige grond ziet liggen. Met veel geduld (en een flinke portie kennis van fotografische technieken) kunnen inderdaad schitterende beelden gemaakt worden. Fantastisch dat veel van die beelden ook zomaar op het internet te vinden zijn, waarvoor dank... (foto: waarnemingen.be)

Lang niet alle zwammen hebben plaatjes of buisjes om de sporen te verspreiden. Bij de trilzwammen, zoals dit **Echte Judasoor**, worden de sporen op het oppervlak gevormd en daar dan afgesnoerd. Trilzwammen zijn gelatineus of kraakbeenachtig en met de juiste lichtinval halfdoorschijnend. (foto: JaVa)

Nee... het was niet de Buxuskamperfoelie (*Lonicera nitida*) die in de ondergroei stond te woekeren op het einde van de lange dreef, maar wel de verwante **Struikkamperfoelie** (*Lonicera pileata*). Omdat deze tuinplant hier zeker niet werd aangeplant maar wellicht door vogels werd "uitgezaaid" noteren we de soort wel in onze lijsten (als verwilderd). (foto: waarnemingen.be)

Wanneer nieuwe stukken natuur(gebied) worden aangeplant wordt gekozen voor een gevarieerd plantenmengsel waarin meestal Zwarte els, Hazelaar, Gelderse roos, Kardinaalsmuts, Sleedoorn, Meidoorn en ook deze **Hondsroos** aanwezig zijn. Omdat er een aantal sterk gelijkende varianten van bestaan spreekt men nu van de Hondsroezengroep. Al deze soorten hebben ook in de winter voedsel te bieden aan de dieren. (foto: waarnemingen.be)

Nee, geen Zwarte soepapzwam (bestaat jammergenoeg niet) en ook niet de verderop gevonden Esdoornhoutknotszwam (10 keer vlug na elkaar zeggen). Deze soort stond immers niet op Esdoorn maar op Iep (spec.) en daarom maken we er een **Houtknotzwam** van (andere soort dus). (foto: JaVa)

Jonge ogen blijken veel beter bijzondere vormen te kunnen vinden. Met dank aan Juno vonden we deze bekerzwammen. Na wat onderzoekwerk blijken bijna alle bekerzwammen op de grond te groeien behalve de **Molmbekerzwam**. Vergelijking met reeds goedgekeurde foto's op waarnemingen.be maakten ons (behoorlijk) zeker van de determinatie. (foto: DiNo)

Bij nogal wat zwammen zijn het vooral de kenmerken van de sporendragers (plaatjes of buisjes of andere) die helpen bij de determinatie. Bij deze paddenstoel zie je op de plaatjes allemaal zwarte spikkeltjes die in feite ingedroogde zwarte druppeltjes (of traantjes) zijn. Dit is een typisch kenmerk voor de **Tranende franjehoed**. (foto: JaVa)

Het was heel lang zoeken naar een bruikbare foto van een luchtgevecht tussen een **Torenvalk** en een **Zwarte kraai**. Daar konden we 's morgens een hele tijd naar staan kijken. Kraaiachtigen houden niet van roofvogels in hun territorium en proberen ze door gepest weg te jagen. Wellicht dezelfde Torenvalk kregen we ook in de namiddag te zien, toen had ze het aan de stok met een Buizerd. (foto: twitter.com/trikansh_sharma)

Lang niet alle inktzwamsoorten verkleuren naar zwart bij het ouder worden. Als je dan ook nog weet dat er bij ons ruim 120 soorten inktzwammen te vinden zijn dan weet je meteen dat het een moeilijke groep is. Maar hier en daar zit er toch een soort tussen met een typisch kenmerk. Zo groeien de kleine **Zwerminktzwammetjes** meestal in enorme groepen bij elkaar. (f: waarnemingen.be)

Woehoe... we voegen nog eens een nieuwe vogelsoort toe aan onze NVO-lijst. Helaas kregen we de **Kerkuil** niet te zien in volle actie, zoals op deze foto. Logisch ook want dit dier jaagt bijna uitsluitend 's nachts (tijdens de kortere nachten soms ook in de schemering) en tijdens de dag verschuilt hij zich in een hol. Wij kregen een overleden dier te zien. (foto: owlpages.com)

Klein, kleiner, kleinst... deze plaatjeszwammen groeien vaak met honderden op dezelfde boomstam maar worden individueel meestal niet groter dan een halve centimeter. Ook de kleur is niet erg opvallend. Daarom worden deze **Blauwgrijze schorsmycena's** vaak over het hoofd gezien. (foto: JaVa)

Nee, geen plaatjes en geen gaatjes bij deze **Geweizwammetjes**. Ze snoeren de op hun oppervlak groeiende sporen gewoon af. De naam verwijst naar de volgroeide vorm die dan meestal in verschillende takjes gesplitst is maar bij jonge exemplaren zie je die gewei-vorm nog niet. Ze staan heel vaak op oude stronkjes en zijn helemaal niet zeldzaam (foto: JaVa)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 26 november** wandelen we door het duinenbos in **De Haan**. Een locatie die bij mycologen in heel België bekend staat voor zijn aparte rijkdom aan paddenstoelensoorten.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 20 november (vandaag dus) in je mailbox. Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en graag tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVerkenners Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis en iedereen is welkom.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 26 november** : paddenstoelenwandeling in het **bos van De Haan**
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
vanaf begin december gaat NVO uitzonderlijk enkele maanden in winterslaap.
Geen nood... op **10 maart** zijn we er weer met ons fameuze **jaaroverzicht**.
- **zondag 10 maart** : 's morgens wandeling langs de **Spuikom** / in de namiddag **Jaaroverzicht 2023**
Start : 09u00 en 13u30 aan Ontmoetingscentrum De Ballon / Mansveldstraat 9 / Oostende
- **zondag 24 maart** : vogels (en meer) kijken in de **Uitkerkse Polder**
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 14 april** : strandjutten op de Oostendse **Oosteroever**
Start : 09u00 en 14u00 aan de voet van de vuurtoren / Buskruitstraat / Oostende
- **zondag 28 april** : **daguitstap Noord-Frankrijk**: Leffrinkhoecke en Sint-Winoksbergen
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zaterdag 11 mei** : stadsnatuur in het Oostendse **Westerkwartier**
Start : 09u00 en 14u00 aan de Godelievekerk (zonder toren) op het kruispunt van Goedheidstraat en Overvloedstraat / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

De nieuwe startlocatie werd goedgekeurd want ruim plaats hier. Schoeisel van de deelnemers varieerde nogal dus wellicht kwam niet iedereen met droge sokken thuis. Maar je hoort ons niet klagen want het regende niet en er viel weer vanalles te zien, blijkbaar zelfs hoog in de boomtoppen (vraag maar aan eekhoorn Thor).

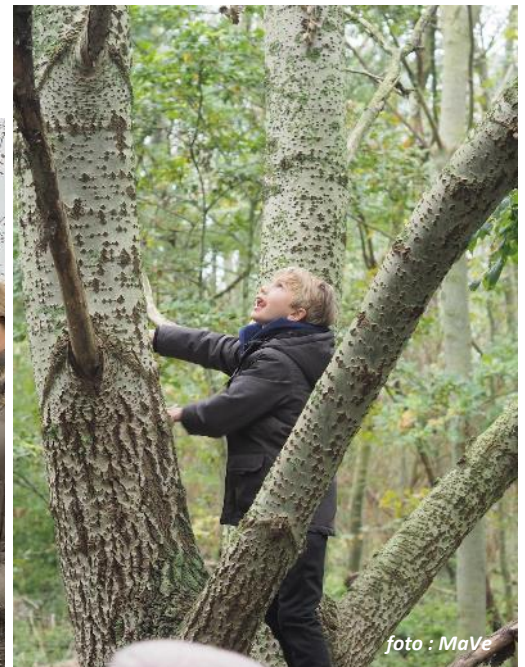

foto : DiNo

foto : RenYp

foto : MaVe

foto : RenYp

foto : RenYp

Kleuren in de herfst... linksboven beginnend en met de klok mee :

- felroze zaadomhulsels van de **Wilde kardinaalsmuts**
- langwerpige bottels bij de **Hondsroos** (allé ja, de hondsrozensgroep)
- schuine bladvoet en gele herfstkleuren van de **Linde** (spec.)
- zwarte proppen van 2022, groene proppen van 2023, en ook al in voorbereiding de katjes voor 2024, bij de **Zwarte els**
- geschroefde enkelvoudige helikoptertjes bij de **Es**

Natuurgidsen-latijn... linksboven beginnend en met de klok mee :

- "In deze kleine plas heb ik eens zo'n grote kikker gevangen"
- met "dreigende" blikken de aandacht proberen vast te houden
- letter voor letter soortnamen spellen... Elzenvlag... met een v
- vaak zelf eens met je mond vol tanden staan (voorlopig nog)
- spellen van soortnamen... fopzwam... met een f

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : MaVe

foto : DiNo

foto : DiNo

Zwammen spelen in oktober en november de hoofdrol tijdens onze wandelingen. Linksboven beginnend...

- **Gewone zwavelkoppen** lusten wel een hap hakseling
- gokje... **Grote kale inktzwam** ???
- Maar deze kennen we wel want hij staat er al vele jaren... **Boomgaardvuurzaam** op Sleedoorn.
- Op dezelfde Sleedoorn stonden heel veel schijfjes van de **Paarse korstzwam**
- Deze stonden op een dode tak van Gewone esdoorn en zijn dus wel **Esdoornhoutknotszwammen**.
- links en rechts heel veel **Klontjestrilzwammen**

Tijdens een NVO-wandeling benoemen we iedere keer 70 à 80 soorten. Meestal schrijft Marijke dat allemaal netjes op maar deze keer liep Juno stage... kwestie van de opvolging nu al te verzekeren. Af en toe zitten er tussen die soorten echte uitschieters zoals de dode Kerkuil die langs het pad lag. Voor velen onder ons wellicht de enige Kerkuil die we ooit zullen te zien krijgen. Verderop vonden we ook nog een oud wespennest ... een wonderbaarlijke constructie uit papiermaché die ze zelf (al hout kauwend) fabriceren.

foto : MaVe

foto : MaVe

foto : RenYp

een pagina dieren en hun sporen... linksboven beginnend...

- de grijpklauwen van de **Kerkuil**
- extra dons op de veren maakt geluidloze vlucht mogelijk
- de sporen van de larven van de **lepenspintkever** (spec.)
- perfecte zeshoekige raten in dit oude wespennest
- gallen veroorzaakt door de **Knikkergalwesp** op **Zomereik**
- Deze twee **Pimpelmezen** vonden ons bezoek maar niks

foto : RenYp

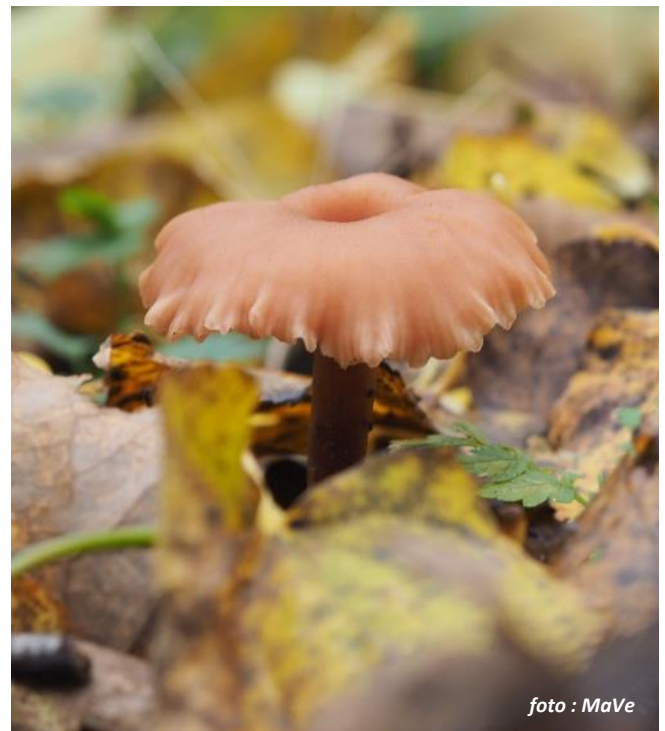
foto : MaVe

foto : NaGy

Ook de namiddagploeg hield het (bijna) volledig droog. We vonden ook nog wel wat soorten die we 's morgens niet hadden gezien dus een (Kerkuil-) pluim voor de Pee-Immers. Flink wat nieuwe gezichten ook met weer een andere kijk op natuur en zelfs enkele opmerkingen die in de categorie "Amaai, daar moet ik zelf eens goed over nadenken" thuis hoorden. Dat het niet altijd even ernstig hoeft te zijn merk je op de foto links. Algemene hilariteit terwijl de gids zijn best doet om de schijn van "serieus met de hobby bezig zijn" hoog te houden. (someone has to do it)

Zwammen in beeld brengen is moeilijk, zeker op een grijze dag... maar toch werden weer heel wat mooie foto's naar de redactie opgestuurd.

- ObsIdentify stelt **Nevelzwam** voor... maar dat lijkt onwaarschijnlijk
- **Elzenvlag** op elzenprop, een gal veroorzaakt door een schimmel
- de vreemde vormen van de **Witte kluijszwam**
- die met die F.... de **Gewone fopzwam**
- bisnummer voor de **Gewone zwavelkoppen**, deze keer in close-up
- de grootste van de dag waren ongetwijfeld deze **Zadelzwammen**

foto : NaGy

Na wat omzwervingen (gelukkig niet 40 jaar in de woestijn) vonden we toch een geschikte nabesprekingsplaats. Het was goed zitten en leuk babbelen... merci...

foto : NaGy

foto : NaGy